

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova
Comisia pentru etică și disciplină

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax:
022226152 e_mail: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

RAPORTUL

**Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul
Uniunii Avocaților din Republica Moldova**

Stimați Avocați și Avocate!

1. Primordial, notăm că potrivit **art. 44 din Legea cu privire la avocatură**, - Comisia pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților - **este unicul organ colegial în domeniul deontologiei profesiei**, în cadrul căruia sunt **11 membri** delegați și aleși din **rândurile avocaților**.

Prin urmare, CED examinează:

- plângerile privind acțiunile avocaților și avocaților stagieri,
- analizează cazurile de încălcarea disciplinei și a normelor de etică profesională,
- intentează proceduri disciplinare în privința avocaților și avocaților stagieri,
- adoptă decizii în procedurile administrative/disciplinare,
- membrii CED acordă *pro-bono* asistență juridică în litigiile de contencios administrativ, în care CED este una din părți.

2. Sarcinile Membrilor Comisiei pentru Etică și Disciplină nu se rezumă **doar** la emiterea Deciziei în cadrul procedurii administrative/disciplinare prin votare colegială, or anterior emiterii, orice Act administrativ parcurge **mai multe etape complexe**:

- * verificarea prealabilă a petiției dacă corespunde cerințelor de conținut și procedură pentru a fi admisă spre examinare;
- * examinarea abținerilor de la examinare;
- * verificarea competenței materiale de examinare;
- *întocmirea operațiunii administrative privind transmiterea după competență materială altei instituții, organ, etc;
- * notificarea scrisă a avocatului vizat despre petiție;
- *identificarea datelor de contact ale avocatului, când acestea nu sunt valabile;
- * verificarea explicațiilor avocatului vizat, precum și a probelor prezentate;
- * verificarea temeiurilor și a termenului de prescripție pentru intentarea procedurii disciplinare, când este bănuiala rezonabilă a faptei disciplinare în acțiunile avocatului;
- *întocmirea operațiunilor administrative ce țin de prelungirea termenului de examinare;
- * întocmirea operațiunilor administrative de suspendarea procedurii;
- * examinarea necesității atragerii terțelor persoane, martori;
- * întocmirea notelor de atragere a terțelor persoane, martori;
- *identificarea terțelor persoane, martori care urmează a fi atrași;
- * examinarea necesității interpelării informațiilor, documentelor, probelor;
- * întocmirea notelor în vederea interpelării datelor respective;

- * întocmirea notificărilor cu solicitarea informațiilor, înscrierilor de la avocații vizați;
- * comunicarea verbală, scrisă atât cu petiționarul, cât și avocatul vizat, alți participanți;
- * examinarea, verificarea explicațiilor/referințelor depuse de persoane terțe, martori atrași;
- * examinarea, verificarea cererilor parvenite de la părțile și reprezentanții părților din cadrul procedurii administrative/disciplinare,
- * întocmirea notelor cu soluția asupra cererilor participanților, părților procedurii;
- * întocmirea notelor cu propunerea de intentarea procedurii disciplinare;
- * întocmirea răspunsurilor către părți, participanți asupra demersurilor înaintate;
- * întocmirea notelor cu privire la propunerea soluționării procedurii;
- * examinarea colegială, dezbateri prin aplicarea procedurii democratice de vot colegial;
- * întocmirea deciziei Comisiei asupra fiecărei petiții examinate;
- * întocmirea referințelor asupra acțiunilor în contencios administrativ în instanță;
- * participarea nemijlocită în examinarea dosarelor în instanța de judecată asupra deciziilor CED contestate fie de către petiționar, fie de către avocatul vizat;
- * întocmirea cererilor de apel, cererilor de recurs în examinarea dosarelor în instanța de judecată asupra deciziilor CED contestate;
- * întocmirea în formă scrisă a pledoariilor, expunerea asupra cererilor participanților în procesul de judecată în examinarea dosarelor în instanța de judecată asupra deciziilor CED contestate;
- * sesizarea din oficiu asupra cazurilor de pretinse încălcări deontologice ale avocaților, avocaților stagiați;
- * publicarea comunicatelor publice pe site-ul Uniunii Avocaților, în cazuri necesare pentru societate și avocați;
- * alte acțiuni necesare în examinarea procedurilor administrative/disciplinare/în judecată;
- * participarea în calitate de formatori ai Centrului de Instruire a Avocaților UARM la cursuri de formare profesională pe teme legate de deontologia profesiei de Avocat.

3. Potrivit art. 51, 52 din aceeași Lege, - Statul garantează **independenta Avocaților**, care se supun doar Legii, Codului deontologic al avocatului și Statutului profesiei de avocat. Se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat și Statul asigură garanția dată fără careva intervenții nejustificate din partea autorităților sale și a publicului.

Intervenția CED este prevăzută de Legiuitor și ține doar de **latura deontologică a activității și comportamentului Avocaților, Avocaților stagiați.**

În foarte rare cazuri, unii avocați percep eronat atribuțiile Comisiei: refuză să conlucreze cu Comisia, ignoră apelurile/comunicarea cu membrii raportori din Comisie.

4. Avocatura este **o profesie liberală, independentă, în care Avocații dețin** un statut privilegiat de „*profesionist liber în justiție*”,, cărui îi revin sarcini și obligații explicite și implicite de protecție a intereselor clienților, de promovare a supremației Legii și în general - de furnizarea serviciilor de interes public, **fără amestecul din partea Statutului**, cu respectarea obligațiilor profesionale, a sarcinilor, a scopului regulilor ideal-generale profesionale ce revin pe plan deontologic.

5. Comisia pentru Etică și Disciplină pe parcursul **anului 2025**, prin întreaga activitate desfășurată și deciziile adoptate a fost organul deontologic, care a pus accent pe:

- formarea conștiinței profesionale corecte,
- apărarea adevărului fără a te sluji de el,
- evitarea oricăror disonanțe dintre aspirațiile profesionale și realitatea concretă asupra căreia se supun avocații,
- evitarea (contribuirea la evitare) a erorilor care ar fi asupra alegațiilor petiționarilor ce țin de comportamentul avocaților,
- oferirea motivației vocaționale și realizarea justiției prin valori juridice,
- satisfacerea nevoilor de apreciere socială a profesiei,
- favorizarea meta deschiderii profesionale,
- contribuirea la progres socio-comunitar,
- soluționarea transparentă a alegațiilor petiționarilor care aveau o tentă de „inadmisibilitate”, asupra pretinselor încălcări disciplinare/și cu tentă de „răzbunare”, a oponentilor/și a reprezentanților OUP/judecători în privința avocaților,
- examinarea petițiilor ce țin de conflicte de obligații profesionale, contractuale,
- comunicarea corectă deontologică a avocatului cu clientul, cu oponentul, cu reprezentantul oponentului, cu colegii de Breaslă și colegii din alte profesii juridice;
- comunicarea corectă deontologică a avocatului în societate,
- diligența avocatului în reprezentarea clientului.

6. Cu regret, reieșind din petițiile examinate pe parcursul anului 2025, - constatăm că **GENERATOR al anumitui comportament neglijent/incorect al Avocaților – constituie neobiectivitatea judecătorilor, procurorilor, OUP, ale oponentilor, ale reprezentanților oponentilor și nu în ultimul rând- al clienților/beneficiarilor asistenței juridice, nemulțumiți cu soluția instanței/OUP, precum și alte situații contradictorii în care sunt implicați Avocații.**

7. În același timp, reieșind din conținutul petițiilor examinate în anul 2025, pentru evitarea pe viitor a unor petiții în care să fie vizați - **îndemnăm Avocații să țină cont de următoarele aspecte importante:**

- *să țină evidența registrelor de mandate, a copiilor certificate, a contractelor de asistență juridică în modul corespunzător;*
- *să contabilizeze corect onorariile încasate;*
- *să stabilească de comun acord condițiile contractuale, cu explicarea unor clauze clienților pentru a evita situații litigioase ulterior;*
- *condițiile contractuale să fie clare, cu stabilirea corectă a obiectului contractului, a onorariului, a onorariului de succes;*
- *să fie diligenți și atenți care acte în copii le certifică;*
- *să aibă un comportament demn, respectuos și corect în fața colegilor, instanței, altor persoane, inclusiv comunicarea scrisă corectă cu alte persoane, cu Statul;*

- *în cazul rezilierii contractului de asistență juridică să anunțe instanța de judecată/OUP/clientul- astfel ca să acorde clientului un termen rezonabil cu posibilitatea să găsească/solicite asistența juridică de la un nou avocat fără prejudicierea intereselor clientului;*
 - *în cazul în care preiau un caz, să anunțe avocatul predecesor despre intervenirea în cadrul asistenței juridice;*
 - *avocatul predecesor să comunice toate informațiile, actele pe care le deține avocatului succesor pentru apărarea intereselor clientului;*
 - *să comunice diligent clienților despre derularea cauzelor încredințate, prin raportul activităților comunicat în formă scrisă;*
 - *să depună maximă străduință la contestarea în termen a hotărârilor, ordonanțelor, etc, să depună în termen rezonabil acțiunea în numele clientului.*
8. Anume la aceste capitole este necesar nu doar de a identifica lacunele comportamentale ale avocaților, dar și participarea activă a avocaților la Cursuri de instruire de formare profesională ce tin de domeniul deontologic.

La acest capăt, ținem să atragem atenția că Comisia de fiecare dată a pus accent că **NU este o „bătă”, pentru sancționarea avocaților, ci un „motor”, pentru excluderea încălcărilor deontologice ale avocaților în activitatea și comportamentul acestora.**

Succesiv, Vă comunicăm că în prezent avocații și stagiarii avocați **sunt obligați să frecventeze cursuri de instruire** în domeniul profesional, **inclusiv al eticii și disciplinei** în număr de 16 ore per /1 an obligatoriu pentru avocați și 80 de ore per/1 an de instruire pentru avocații stagiari. (a se vedea **art. 54 (1) litera i** din Legea cu privire la avocatură, **art. 18** din Statutul profesiei de avocat).

Instruirile continue ale avocaților, dar și autoinstruirile avocaților, precum și disciplina, dezvoltarea abilităților, respectul față de colegi, față de societate al fiecărui Avocat – **ar îmbunătăți, alături de activitatea Comisiei - a percepției Societății față de Avocați, ar ridica prestigiul profesiei.**

9. Reținem că ședințele Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților sunt publice, în unele proceduri administrative- ședințele sunt închise, în dependență de circumstanțele fiecărui caz aparte.

Transparenta decizională a CED este garantată prin prisma art.67, 68 din Cod Administrativ nr. 116 al Republicii Moldova din 19-07-2018.

Subsidiar, Comisia **cooperează cu alte autorități publice**, aceasta, fiind ridicat la rang de **principiu** al procedurii administrative (**art.34 din Codul Administrativ**).

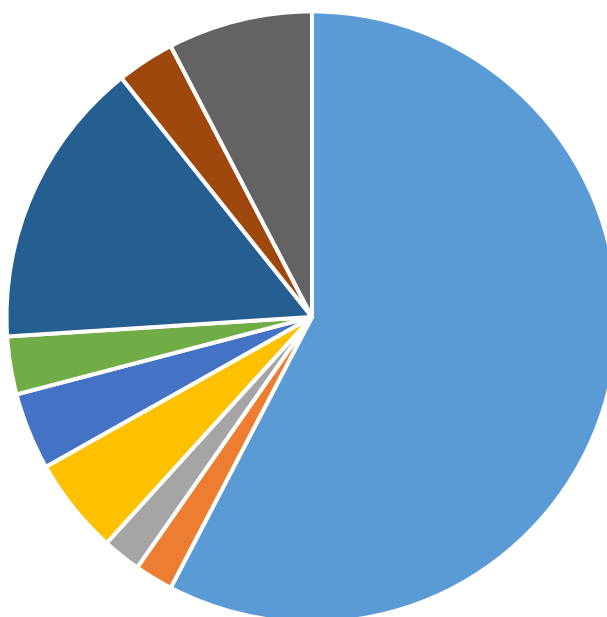
La fel, în **art.art.88, 89 din Codul administrativ** se stabilesc **obligația și dreptul de cooperare** a participanților procedurii administrative, inclusiv a avocaților. Codul deontologic al avocaților prescrie în Preambul **p.2 (9) obligația cooperării avocaților cu Comisia pentru Etică și Disciplină în cadrul procedurilor disciplinare.**

La acest capăt, Vă raportează că unii avocați vizați în proceduri administrative încercau să evite comunicarea corectă cu Comisia prin manifestarea ignoranței la depunerea în termenul acordat a explicațiilor scrise, a probatoriului solicitat de Comisie, neprezentarea la citare în ședința Comisiei, încercau să ducă în eroare Comisia asupra temeiurilor adevărate de amânare a ședinței Comisiei, prin ce se încerca de-a tergiversa examinarea procedurilor administrative și adoptarea în termen a deciziei finale.

La acest capăt, se reține că membrii Comisiei, la fiecare caz aparte, decid colegial asupra oricăror cereri (de amânare a ședinței, de recuzare a membrului CED, de anexarea materialelor suplimentare, de atragerea terțelor persoane, etc) parvenite în cadrul procedurilor administrative, cu respectarea prevederilor legale și a dreptului discreționar acordat de Legiuitor.

10. În Comisie au parvenit pe parcursul perioadei **04.11.2024 – 15.12.2025**- un număr de **183 petiții**, ceea ce este în creștere ușoară comparativ cu anul 2024 - a numărului de 126 petiții, în anul 2023 - Comisia a examinat 174 petiții. Per general, remarcăm că avocații au un comportament deontologic corect, cu puține excepții.

Notăm că dintre cele 183 petiții parvenite pe parcursul anului 2025:

- 113 petiții sunt neîntemeiate
- 4 petiții tardive
- 4 petiții inadmisibile
- 10 petiții retrase de către petiționari
- 8 petiții la moment sunt în proceduri disciplinare suspendate
- 6 petiții la moment sunt în proceduri administrative suspendate
- 30 petiții cu intentarea procedurilor disciplinare
- 6 proceduri disciplinare intentate din oficiu
- 15 petiții soldate cu sancționare disciplinară

Reținem că din anul 2025 Comisia a început practica de respingere a petițiilor ca inadmisibile. La moment, nu deținem informație ca astfel de decizii să fi fost contestate de către părțile procedurii administrative.

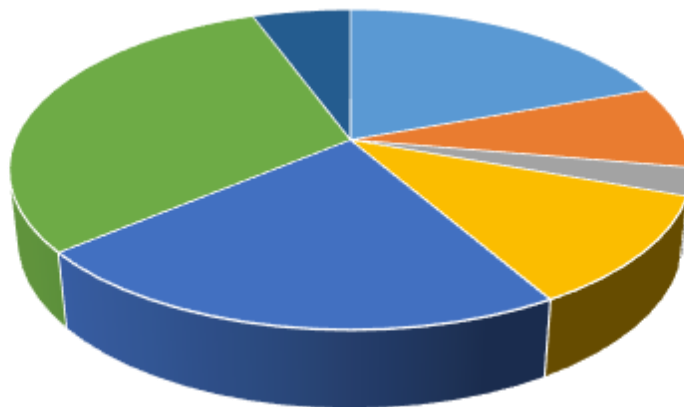
11. Dacă să ne referim la conținutul celor 113 petiții care au fost de către Comisie respinse ca neîntemeiate: marea majoritate a acestora se referă la:

- Alegații ale petiționarilor neprobate, declarative, în care vinovăția de comportament lipsit de deontologie al avocaților poate fi demonstrat DOAR prin anumite probe, pe care petiționarii fie că nu prezentau, fie că probele prezentate nu erau considerate pertinente asupra alegațiilor acestora;
- Alegații ale petiționarilor care se referă la anumite aspecte legate de libertatea exprimării ale avocaților în mass-media, în acte cu caracter juridic;
- Alegații ale petiționarilor cu solicitări care nu țin de competența Comisiei. La aceste cazuri, Comisia oricum verifica conținutul petiției și se expunea prin decizii. De exemplu, rezilierea contractului de asistență juridică și ca urmare, restituirea banilor achitați pentru onorariu; alegații legate de obligarea avocaților prin intermediul Comisiei de-a întocmi acte cu caracter juridic, însă fără a ține cont de limita contractului de asistență juridică încheiat de către avocatul vizat cu acel petiționar nemulțumit;
- Alegații ale petiționarilor abuzive, petiții cu tentă vădită de răfuială împotriva avocaților „incomozii,, inclusiv petiții care au conținut de pretenții care sunt obiectul unei acțiuni în instanța de judecată și nu țin de examinarea în cadrul procedurii administrative/disciplinare;
- Alegații ale petiționarilor asupra mărimii onorariului contractual, formei de executare, deși contractul de asistență juridică este semnat, negociat preventiv cu semnatarii petiționari;
- Alegații ale petiționarilor asupra nerespectării contractului de asistență juridică, perceperea onorariului (fie în numerar/fie prin transfer), deși există acte corespunzătoare care dovedesc încasarea onorariului semnate de către client;
- alegații ale petiționarilor care sunt din profesii de judecător, procuror, ofițeri de urmărire penală- care se referă la comportamentul avocaților în cadrul ședințelor de judecată, în procese penale, deși judecătorii și procurorii au pârghii legale de sancționarea avocaților prin metode legale dacă au încălcat ordinea în ședință de judecată sau la vreo acțiune procesuală, etc. Aceste alegații, nu sunt justificate prin probe minime, rămânând la nivel declarativ.

12. Ce ține de 6 proceduri administrative, 8 proceduri disciplinare - suspendate de către Comisie la data de **15.12.2025**: acestea au fost suspendate din numărul total al procedurilor administrative, din motivul că Comisia **nu poate adopta o decizie la moment**, fiind dependentă de soluționarea fie a unei plângeri penale/contravenționale,

fie a unei cauze penale/contravenționale, civile pendinte, - în care este vizat ca parte avocatul, și în care conținutul alegațiilor petițiilor este în strânsă legătură cu procedura administrativă/disciplinară examinată.

13. Ce ține de procedurile disciplinare intentate - 36 în perioada din 04.11.2024-15.12.2025, dintre care:

- 7 proceduri soldate cu decizii de aplicarea amenzii
- 3 proceduri soldate cu decizii de aplicarea mustrării
- 1 procedură soldată cu decizie de aplicarea avertismentului
- 4 proceduri soldate cu decizii de aplicarea retragerii licenței
- 8 proceduri disciplinare sunt suspendate
- 11 proceduri au fost încetate (2 -prin retragerea petiției; 9- prin lipsa abaterilor)
- 2 proceduri în examinare

Raportând aceste cifre anului 2024 (17 proceduri) și anului 2023 (17 proceduri), Comisia a examinat și a decis asupra unui număr mai mare de proceduri disciplinare- 34 proceduri, dintre care au fost aplicate sancțiuni disciplinare sub forma:

- 1 avertisment;
- 7 amenzi;
- 3 mustrări;
- 4 retrageri a licenței.

Tendința de sancționare disciplinară este ușor în creștere, dacă e raportată anilor precedenți. Dar trebuie de notat că din oficiu au fost intentate 6 proceduri disciplinare, inclusiv sancțiunea disciplinară cea mai severă- retragerea licenței de exercitarea profesiei de avocat este legată și de sentințe de condamnare în privința avocaților în cauze penale examinate de OUP în perioada precedentă, despre care Comisia a fost sesizată în anul de raportare- 2025.

14. Toate deciziile Comisiei de sancționarea avocaților **sunt publice** pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților și pot fi examinate de către avocați, avocați stagieri, societate și organele Statului. Acest aspect denotă o transparență decizională a Comisiei.

Remarcăm că examinarea petițiilor în care sunt vizați avocații, avocații stagieri- este bazată pe **spiritul legalității, echității, loialității față de Colegi.**

Dezbaterile în cadrul Comisiei sunt **democratice, colegiale**, ținute cu **respectarea drepturilor părților și participanților, a respectului reciproc, egalității de tratament.**

Comisia întotdeauna a avut **independentă deplină** la examinarea petițiilor parvenite, **fără imixtiunea și orice influență din exterior, și în mod obiectiv și imparțial a examinat fiecare petiție.**

Sancționarea avocaților a avut loc pentru abateri și abateri grave disciplinare. La fiecare caz de sancționare a avocaților Comisia a recurs la aplicarea **principiului legalității, contradictorialității și egalității părților, precum și necesitatea respectării obligațiilor ce le revin avocaților în exercitarea profesiei.**

Avocații au fost sancționați pentru nerespectarea obligației contractuale, nerespectarea obligațiilor legale, a comportamentului lipsit de etică profesională.

Comisia la fiecare avocat sancționat disciplinar a aplicat **principiul individualizării sancțiunii disciplinare, a fost luat în considerare conlucrarea** cu Comisie pe toate dimensiunile legale, începând cu depunerea în termen a explicațiilor scrise, a participării la examinare în ședință, lipsa sancțiunilor disciplinare pe parcursul ultimului an calendaristic, recunoașterea integrală sau parțială a încălcării disciplinare comise, diminuarea/excluderea prejudiciilor aduse prin încălcarea comisă.

15. În același context, Vă raportăm că Comisia prin intermediul membrilor săi, care fac parte din avocații din circumscripția Curții de Apel Chișinău- **8 membri**- asistă juridic în cadrul cauzelor de contencios administrativ în numele Uniunii Avocaților, care la **15.12.2025** sunt în număr **de 64 litigii în examinare.**

Din acest număr de dosare în contencios administrativ, **o mare parte** sunt dosare intentate la cererile de chemare în judecată a petiționarilor **din anii precedenți** asupra Deciziilor Comisiei.

În anul 2025 în prima Instanță din litigiile soluționate- **au fost respinse 23 acțiuni în contencios administrativ** împotriva Deciziilor Comisiei pentru etică și disciplină (depușe preponderent de către petiționari), și **1 cauză** - Decizia Comisiei adoptată din 2022 **a fost anulată**. În instanța de apel- **1 cauză de contencios administrativ s-a soldat cu anularea hotărârii primei instanțe și anularea Deciziei Comisiei, la moment decizia CAC nu este irevocabilă și Comisia nu cunoaște motivele instanței de apel.**

16. În această ordine de idei, menționăm că **rata menținerii Deciziilor** Comisiei de instanța de judecată este una **foarte ridicată**, ceea ce justifică integral **scopul activității** Comisiei pentru Etică și Disciplină, dar și **justifică votul de încredere a Colegilor acordat în cadrul alegerii/delegării avocaților în cadrul Comisiei.**

17. Reținem că la final de acest an, am elaborat **Proiectul de amendamente la art.48 din Statutul profesiei de avocat**, Nr. 0 din 29-01-201, publicat : 08-04-2011 în Monitorul Oficial Nr. 54-57 art. 302, modificat, HUA19-01 din 27.05.22, MO194-200/01.07.22;

în vigoare 27.05.22, ce tine despre transparența sporită în cadrul procedurilor în fața Comisiei pentru etică și disciplină, precum și armonizarea cadrului normativ în procedurile administrative în cadrul organului deontologic. La moment, acest proiect urmează să treacă analiza definitivă pentru aprobarea redacției finale de către Consiliul Uniunii Avocaților.

Proiectul amendamentului are scopul:

*** de-a aduce claritate la examinarea procedurilor administrative în fața Comisiei pentru etică și disciplină,**

*** sporirea transparenței și coerenței decizionale a Comisiei,**

*** armonizarea procedurilor la cadrul legal pertinent, în spiritul Statului de Drept veritabil,**

*** asigurarea eficienței și sporirii executării pe deplin a scopurilor incluse în Legea cu privire la avocatură asupra Principiilor generale privind deontologia profesiei de Avocat,**

*** îmbunătățirea și aducerea clarității în procesul decizional al Comisiei pentru etică și disciplină în cadrul procedurilor administrative/disciplinare.**

18. Reținem că anul 2025 a fost complicat pentru întreaga Breaslă, având în vedere atacurile din afară și imixtiunea asupra Independenței profesiei, asupra Autonomiei Avocaturii prin adoptarea Amendamentului „*Bandalac*„. Cu toate acestea, în perioada iulie-august/ 2025- Avocații au ținut cont de Comunicatul public a președintelui CED, precum și au dat dovadă de curaj, solidaritate maximală, colegialitate, corectitudine și neadmiterea unui comportament lipsit de etică și disciplină versus respectarea Deciziilor Consiliului Uniunii Avocaților și a Congresului Avocaților.

19. Pe final, în numele membrilor Comisiei pentru Etică și Disciplină, Maestri-
Vitalie Tăbîrță,
Victor Dodon,
Ion Țurcanu,
Mihail Gafton,
Zinaida Lupașcu,
Angela Munteanu,
Anatolie Barbacar,
Vladimir Cimpoș,
Petru Loghinescu,
Victor Baran

și subsemnata Cristina Sultan - Vă aducem sincere mulțumiri pentru încrederea acordată, colaborare și faptul că Vă bazați în activitatea Dumneavoastră pe bună-credință, diligentă, respectarea normelor de conduită – toate care ridică semnificativ prestigiul profesiei de Avocat.

20. Nu în ultimul rând, în numele colegilor din cadrul Comisiei, exprimăm grațitudine și mulțumiri cordiale în semn de apreciere a muncii zilnice complicate, a profesionalismului

înalt, a dedicației enorme și a contribuției active în activitatea Comisiei pentru etică și disciplină – *secretarului Comisiei, Doamnei Victoria Devițaia.*

21. **Stimați Colegi Avocați și Avocate, în evaluarea celor expuse, se prezintă spre aprobare Congresului Avocaților – Raportul anual al Comisiei pentru Etică și Disciplină pentru anul 2025 și mizăm în continuare pe integritatea, corectitudinea deontologică, respectarea înaltului standard moral în activitate și în societate a fiecărui din Voi, pentru a ridica prestigiul Avocaturii.**

„Nu poate exista etica profesională fără etica morală,” – Camelia Oprea

Cu înaltă considerație,

**Președintele Comisiei pentru etică și disciplină
din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova,
SULTAN Cristina**